

Arartekoaren 2020S-228-18 EBAZPENA, 2020ko ekainaren 3koa. Horren bidez, Eusko Jaurlaritzako Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailari iradokitzen zaio baja bat berrikusteko "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan.

Aurrekariak

1. Herritar batek aurkeztutako kexa izapidetzeko onartu zuen Arartekoak "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan baja eman izanarekin ados ez zegoela-eta.

Kexa-idatzian, kexagileak azaldu eta egiaztatu zuen 2008ko apirilaren 28tik zeramala alta emanda bere bikotekide ohiarekin batera etxebizitza babestuaren eskatzaile gisa. Izan ere, hasiera batean, bai erosketan bai alokairuan eman zuten izena.

Etxebizitza eskatzaileen erregistroari eta babes ofizialeko etxebizitzak nahiz araubide autonomikoko zuzkidura-bizitokiak esleitzeko prozedurei buruzko Etxebizitza, Herri Lan eta Garraio sailburuaren 2012ko urriaren 15eko Agindua indarrean sartu dela eta, Etxebizitzako Bizkaiko Lurralde Ordezkaritzak ofizioz ebatzi zuen sarbide-araubidea aldatzea eta erosketa-araubidea ezarri zuen aukera bakar gisa.

Ondorioz, 2013ko urtarrilaren 2tik aurrera, kexagileari eta haren bikotekide ohiari, etxebizitzara sartzeko, erosteko aukera bakarrik eman zitzaien.

Hala ere, errentamendu-erregimeneko etxebizitza bat eskuratzeko orduan ofizioz kanpoan utzi zutela jakin bezain laster, aldaketa eskatu zuten. Horrela, 2013ko ekainaren 4tik, errentamendu-araubideko etxebizitza babestuko eskatzaile gisa izena emanda jarraitu zuten biek.

2. Ondoren, interesdunak jakinarazi duenez, harreman sentimentala amaitu zen, eta hainbat aldiz joan zen Bizkaiko Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritzara horren berri ematera, ezkontza-egoera berriaren berri emateko eta "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan banaka izena emateko eskatzeko.

Hala ere, kexagileak jakinarazi zuenez, ordezkariak ahoz adierazi zion alabarekin batera bizikidetzaren unitate gisa inskribatzea posible zela, baldin eta horretarako hitzarmen arauemailea aurkeztzen bazuen.

Zaintza eta jagoletzari, bisita-araubideari eta mantenu-pentsioari buruzko demanda 2017ko otsailaren 17an aurkeztu zen Bilboko Lehen Auzialdiko Epaitegian, baina kexagileak gurasoen eta seme-alaben arteko neurriak ezartzeko prozeduran izandako atzerapena nabarmendu zuen.

3. Bien bitartean, eta Lanbide-Euskal Enplegu Zerbitzuak aitortutako etxebizitzako gastuetarako prestazio osagarria jasotzeko eskubidearen etetea abiarazteko prozedura baten ondorioz, kexagileak jakin zuen bere bikotekide ohia babes publikoko etxebizitza baten errentamendu-erregimeneko esleipendun izan zela. Horregatik, Etxebizitzako Bizkaiko Lurralde ordezkariak erabaki zuen kexagilearen izen-emateari baja ematea "Etxebide" Babestutako Etxebizitza Eskatzaileen Erregistroan, 2017ko martxoaren 1ean.

Kexagileak ziurtatu zuen ez zuela jaso bere etxebizitzan (bertan bizi zen 2009tik) babes publikoko etxebizitzaren eskatzaile gisa baja eman zitzaiola jakinarazten zuen inolako ebazpenik. Ildo horretan, berretsi zuen babes publikoko etxebizitza bat esleitzeko prozeduraren alderdi interesduna eta ukitua izan arren, ez zitzaiola entzunaldi-izapiderik eman eta ez zitzaiola inskripzioaren baja jakinarazi.

Geroago horren berri izan zuenean, kexagileak gora jotzeko errekurtoa aurkeztu zion Etxebizitza sailburuordeari. Azkenean, 7 hilabete itxaron eta gero, bere errekurtoa azkenean ez zen onartu.

Laburbilduz, interesdunak zalantzan jarri zuen "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan baja eman ziotela bere bikotekide ohiak (zeinarekin harremana amaitu baitzuen bi urte lehenago) etxebizitza bat eskuratu zuelako. Izan ere, jakinarazi zuen etxebizitzan sartzeko beharrezkoa zela "Etxebideko" erregistroan inskribatzea.

Era berean, kexaren sustatzaileak erakunde honi helarazi zion bere espedientean jasota zuen informazioa; jakinarazpen pertsonaletarako bere helbideaz gain, telefono finkoaren eta telefono mugikorraren zenbakia eta helbide elektronikoa barne hartzen duena.

4. Azkenik, aipatu behar da, gaur egun, "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan inskribatzeko beste eskaera bat egin ondoren, kexagileari berriz ere alta eman zaiola erregistro horretan, eta bizikidetzak-unitate bat osatu duela alaba adingabearekin. Izen-ematea, azkenean, kexagileak, 2017ko azaroaren 22ko eskaera berriarekin batera, guardia eta zaintzari, bisita-erregimenari eta mantenu-pentsioari buruzko ahozko demanda aurkeztu zuenean gertatu zen.

Hala eta guztiz ere, kexagilea ez dago ados Etxebizitzako Bizkaiko Lurralde Ordezkaritzaren jarduketarekin. Izan ere, ez zitzaion pertsonalki jakinarazi bikotekide ohiari babes publikoko etxebizitza bat esleitu zitzaiola, eta harekin nahitaez partekatu behar zuen etxebizitza-eskatzaile gisa zuen inskripzioa, harremana amaituta zegoen arren. Era berean, adierazi zuen ez zuela kontuan hartu eskuordetzak Etxebiden lehenago egindako inskripzioaren antzinatasuna, horrek baremazioan puntuazio handiagoa lortzean dituen ondorioekin eta etxebizitza duin eta egoki bat legez okupatzeko eskubide subjektiboa aitortzean dituen denbora-mugekin.

5. Gertakari horiek ikusita, Arartekoak lankidetzeta-eskaera bidali zion Eusko Jaurlaritzaren Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailari.

Arartekoak, bere idatzian, kexagileak egindako gogoeten berri eman zion Sailari eta txosten bat eskatu zion, non kontu hauek azaltzea eskatzen baitzuen:

- Kexagilea "Etxebide" Babestutako Etxebizitza Eskatzaileen Erregistroan baka emateko ebazpena jakinarazteari buruzko informazioa. Edozein kasutan, administrazioegintzak jakinarazteko erabilitako helbidea eta modua, eta Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkideari buruzko urriaren 1eko 39/2015 Legearen 41. artikuluko d) idatz-zatiari jarraikiz egindako jakinarazpenaren egiaztatzea.
 - Etxebizitzako Bizkaiko Lurralde Ordezkaritzak errentamendu kontratua zuzen bisatzeko kexagilearen baimena ez eskatzeko arrazoi zehatzak. Nolanahi ere, (...)k sinatutako errentamendu-kontratuaren kopia bat.
 - Babes publikoko etxebizitza esleitzean kontuan hartu ziren baremazio-puntuei buruzko informazioa.
 - Jarritako gora jotzeko errekurtsioa gutxienez 7 hilabete igaro arte ez ebazteko arrazoia.
 - Kexaren xedearekin erlazionatuta dagoen eta gure jardunerako interesgarria izan daitekeen beste edozein inguruabar.
6. Lehenengo lankidetzeta-eskaera horri erantzuteko, sailak bere iritzia helarazi zuen. Sailaren idatzian, Etxebizitzako Bizkaiko Lurralde Ordezkaritzako administrazio eta zerbitzuen arduradunak erakunde honi helarazi zion kexagilearen espedientean jasota dauden gertakarien zerrenda hau:

"- Con fecha 28/04/2008 presenta una solicitud de inscripción en el Registro de Solicitantes de Vivienda-Etxebide, junto con (...), ambos solteros.

- Con fecha 07/05/2012 incluyen a su hija común XXX.

- Con fecha 02/01/2013 tras la entrada en vigor de la Orden de 15 de Octubre de 2012 se quedan en régimen de compra.

- Con fecha 04/06/2013 solicitan cambio de régimen de alquiler.

- Con fecha 01/03/2017 se da de baja el expediente por adjudicación de vivienda, se comunica vía e-mail. El contrato de arrendamiento de vivienda lo firmó con una persona privada, no siendo una adjudicación del Departamento.

- Con fecha 24/03/2017 presenta recurso, con demanda de medidas paterno-filiales, registro civil de la hija, contrato de alquiler privado a su nombre y solicitud de RGI a su nombre de fecha 2015.

- Con fecha 03/04/2017 cambia el número de teléfono y nos lo comunica.

- Con fecha 23/10/2017 se desestima el recurso de alzada presentado en marzo de 2017.

- Con fecha 22/11/2017 presenta nueva solicitud que es dado de alta, junto con su hija en régimen de arrendamiento".

Dena den, Etxebizitzako Bizkaiko Lurralde Ordezkaritzak ez ditu erantzun aurreko puntuan adierazitako kontu zehatz guztiak, eta horiei buruz berariazko informazioa eskatu zen:

Hortaz, beharrezko egitateak eta zuzenbide-elementuak ditugula uste dugunez, honako gogoeta hauek egin nahi ditugu:

Gogoetak

1. Euskal Autonomia Erkidegoan babes publikoko etxebizitza bat legez okupatu ahal izateko, nahitaez eman behar da izena "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan.

Zentzu horretan, Etxebizitzaren ekainaren 18ko 3/2015 Legearen (aurrerantzean, 3/2015 Legea) 13. artikulua Etxebizitza Babestuen eta Zuzkidura Bizitokien Eskatzaileen Erregistroa sortzea aurreikusten du. Horrek aurretiko administrazio-erregistroa ordezkatuko du edo, hala badagokio, jarraipena emango dio horri. Erregistro horren helburua izango da etxebizitza babestuen eskatzaileak ezagutzea; halaber, babes publikoko etxebizitzen esleipena kudeatzeko eta kontrolatzeko tresna izango da.

Hori dela eta, araudia garatuta ez dagoenez, "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroa da etxebizitza babestuen eskatzaileen kudeaketa eta kontrola egiteko lana egin behar duena.

2. "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan izena eman ahal izateko, zenbait baldintza eta betebeharrak bete behar dira. Hala, 2012ko urriaren 15eko Agindua II. kapituluak berariaz ezartzen ditu aipaturiko erregistroa sartzeko baldintza orokorrak eta eskaera orok izan behar duen eduki zehatza.

2012ko urriaren 15eko agindua indarrean jarri aurretik, sailak aukera ematen zien izena ematen zuten pertsonen babes publikoko etxebizitza erosketaren zein alokairu-araubidean eskuratzeko eskaera egiteko aldi berean.

Hala ere, agindu horrek betebeharrak ezarri ziren inskribatutako pertsonen etxebizitza eskuratzeko eredu bat edo bestea aukeratzea. Debekatu egin zuen, beraz, etxebizitza eskuratzeko bi araubideetan izena emanda egotea.

Era berean, agindu horren lehenengo xedapen iragankorrak ahalmena eman zion sailari izena emandako pertsonak aukera zehatz baten alde egin ezean ofizioz zehazteko etxebizitza eskuratzeko araubidea. Zehazki, lehenengo xedapen iragankorrak hauxe xedatzen du berariaz:

"Etxebizitza eskuratzeko atxiki beharreko araubidea erosketarena izango da, araubideen eskaera erosketarako nahiz errentamendurako diren kasuetarako. Eskaera araubide jakin batekoa baino ez bada, ez da aldaketarik egingo".

Hala ere, agindu horrek honako eskakizun hau ezartzen du:

"Etxebide Etxebizitza Babestuak Esleitzeko Zerbitzu Publikoak agindu hau indarrean jarri aurretik inskribatutako pertsonen eta bizikidetzak-unitateei jakinaraziko dizkie aldaketak, eta bi hilabeteko epea emango die sarbide-araubidean eta eskariaren udalerrian egoki irizitako aldaketak adierazteko".

2012ko urriaren 15eko Agindua 2012ko abenduaren 31n argitaratu zen Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian, eta 2013ko urtarrilaren 2an jarri zen indarrean. Data hori bat dator kexagilearen eta haren bikotekidearen erosketaren araubidearen aldaketarekin, bien alaba adingabearekin batera.

3. Arartekoak aukera izan du gai zehatz horri buruzko hainbat ebazpenetan iritzia emateko. Hala, [2019ko urtarrilaren 10eko 2019R-590-18 Ebazpena](#)⁴,

Arartekoak Eusko Jaurlaritzako Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailari jakinarazi zion jakinarazpen pertsonaletan arreta handia jarri behar zela.

Zehazki, Arartekoak gogorarazi zuen aurreko Eusko Jaurlaritzako Enplegu eta Gizarte politiketako Sailak egin behar izan zituela jendaurreko etxebizitza eskuratzeko modalitatearen aldaketari buruzko jakinarazpen pertsonalak, legez eskatutako baldintzetan. Beraz, 2012ko urriaren 15eko Aginduaren xedapen iragankorrenekin bat etorritik, pertsonalki jakinarazi behar zen.

Azaldutakoa gorabehera, espedientean ez dago jakinarazpen pertsonal hori bidali edo jaso izana justifikatzen duen agiririk, sarbide-modalitatea aldatzeko aukeraren berri ematea justifikatzen duenik. Ildo horretan, kexagilearen bizikidetz-unitateak jarduketarik egin ez izanak soilik justifikatuko zukeen Bizkaiko Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritzak ofizioz erosketaren aldeko hautua egin izana etxebizitza lehentasunez eskuratzeko araubide gisa.

Aitzitik, zure erantzun-idatzian, Bizkaiko Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritzaren txostenak honako hau baino ez du adierazten: *"2013-01-02an, 2012ko urriaren 15eko Agindua indarrean sartu ondoren, erosketa-araubidean geratu ziren"*.

4. Bestalde, 2012ko urriaren 15eko Aginduaren 18.e) artikuluan aurreikusten denaren arabera, "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan inskribatutako eskaeretan baja emateko arrazoia izango da *"persona edo bizikidetz-unitate eskatzaileari etxebizitza bat esleitzea"*.

Hala eta guztiz ere, kexa-espedientean jasotako dokumentazioaren arabera, erakunde honek ikusten du, **haren bikotekide ohiak etxebizitza bat eskuratu zuen unean, kexagileak jada ez zuela osatzen harekin bizikidetz-unitate bat**. Izan ere, nahiz eta une horretan biak batera egindako eskaera baten titularrak izan, aspaldi zeuden banantze-izapideetan.

Gainera, ez da ahaztu behar kexagilea bera behin baino gehiagotan joan zela Bizkaiko Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritzara, modu independentean bizi zela agerian uzteko eta, beraz, banakako inskripzioa eskatzeko.

⁴ **Arartekoaren 2019R-590-18 Ebazpena**, 2019ko urtarrilaren 10ekoa. Horren bitartez, Eusko Jaurlaritzako Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailari gomendatzen zaio "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroko inskripzio baten antzintasuna berriz azter dezala.
[Eskuragarri hemen: www.ararteko.eus]

5. Nolanahi ere, sailak ez du egiaztatu kexagileari "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan baja emateko ebazpena jakinarazteari buruzko informazioa bidali zitzaionik. Aipatu bezala, eta aurreko guztiagatik, jakinarazpen-saiakera zein modutan egin zen egiaztatzeko eta kexaren sustatzaileak jakinarazpena jasoko zuela ahalik eta gehien ziurtatzeko bermeak betetze aldera burutu ziren jarduketak egiaztatzeko eskatu zion Arartekoak Eusko Jaurlaritzako Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailari.

Hala ere, zure erantzun-idatzian, Bizkaiko Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritzaren txostenak honako hau baino ez du adierazten: *"2017-03-01ean, espedienteari baja eman zitzaion etxebizitza esleitu zelako, posta elektronikoko bidez jakinarazi zen"*.

Hori dela eta, Arartekoak, Eusko Jaurlaritzako Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailaren aurrean azpimarratu nahi du oso garrantzitsua dela eskura duen informazio guztiaren berri ematea, erakunde honetan aurkeztutako kexak behar bezala izapidetze aldera.

Azaldutakoaren ildotik, erakunde honek behin baino gehiagotan adierazi du sailak banaka jakinarazi behar dituela Etxebizitza Eskatzaileen Erregistroan gertatzen diren gorabeherak. Zehazki, [Arartekoaren otsailaren 25eko 3/2016 Gomendio Orokorrean](#)⁵, ondorioetako bat izan zen babestutako etxebizitza eta zuzkidura-bizitoki eskatzaileen erregistroko baja ebazpenen eta izen-emate ukapenen jakinarazpenak norbanakoei egiteko beharra ikusi zela, garai hartan aplika zitekeen Herri Administrazioen Araubide Juridikoaren eta Administrazio Prozedura Erkidearen 30/1992 Legearen 59.1 artikuluan ezarritakoari jarraikiz.

Era berean, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkideari buruzko urriaren 1eko 39/2015 Legeak (39/2015 Legea) administrazioa behartzen du interesdunei jakinaraztera bere eskubide eta interesak ukitzen dituzten administrazio-egintzak eta, horrez gain, egintzen eraginkortasuna jakinarazpen hori egitearen menpe uzten du (39. eta 40. artikulua).

Laburbilduz, jakinarazpen ororen helburu nagusia da egintzaren edukia interesdunari hel dakion; hala, betiere bermatu behar da ziurgabetasunik ez

⁵ **Arartekoaren 3/2016 Gomendio Orokorra, otsailaren 25ekoa.** Babestutako etxebizitza eskatzaileen erregistroko bajak norbanakoari jakinarazteko beharra, etxebizitza duina edukitzeko eta gizarte bazterketarako arriskua saihesteari begirako prestazio ekonomikoetarako eskubide subjektiboan duen eraginagatik.
[Eskuragarri hemen: www.ararteko.eus]

dagoela jarduteko aukerei dagokienez eta formalitate guztiak xede horren zerbitzura daudela.

Kexa-espeditentean jasota dagoen dokumentazioa aztertu ostean Arartekoak egiaztatu duenaren arabera, Eusko Jaurlaritzako Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailak ez du modu frogagarrian egiaztatu kexagileari baja helarazi zitzaiola 39/2015 Legearen 39. eta 40. artikuluetan ezartzen zenaren arabera. Izan ere, kexagileak berretsi du ez duela inoiz izan "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan baja emateko ebazpenaren berri, harik eta Lanbideren bidez horren berri eman zitzaien arte, diru-sarrerak bermatzeko errentaren eta etxebizitzako gastuetarako prestazio osagarriaren titularra zelako.

6. Kexa-espeditente honetan ere ez dago jasota izen-ematearen baja ebatzi aurreko entzunaldi-izapiderik.

Arartekoaren ustez, hizpide duguna bezalako kasuetan, hau da, izatezko banantze baten eta, hala badagokio, bikotea desegiteko eta gurasoen eta seme-alaben arteko neurriak ezartzeko behin betiko erabaki judiziala aurkezteko unearen artean, erregistroan baja emateko ebazpena eman aurretik entzunaldi-izapide bat bidal dakieke babes publikoko etxebizitza-eskatzaile gisa inskribatzeko eskaeraren titular diren pertsona guztiei.

Kasu honetan, babesgabetasuna saihestea izango litzateke helburua; hau da, etxebizitza babestuaren eskatzaile gisa izena emanda dauden pertsonen arteko desberdintasun- edo desoreka-egoerak saihestea, eta interesdunei aukera ematea alegazioak egiteko eta egoki irizitako dokumentu guztiak aurkezteko, 39/2015 Legearen 82. artikulua arabera.

Arartekoak egiaztatu ahal izan duenez, informazio hori bidali ez zuenez, Bizkaiko Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritzak baja eman zion "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan. Horrek, gainera, kalte handiak eragin dizkio interesdunari, besteak beste:

- Alde batetik, Lanbidek etxebizitzarako prestazio osagarria jasotzeko eskubidea eten zion 2017ko maiatzetik 2018ko otsailera, Etxebiden inskribatuta egotearen baldintza ez betetzeagatik, Etxebizitzarako Prestazio Osagarriari buruzko urtarrilaren 12ko 2/2010 Dekretuaren 5.1.c) artikulua arabera.
- Bestalde, errentamendu-araubideko etxebizitzaren eskatzaile gisa izena emanda egoteak ez du betetzen 3/2015 Legearen laugarren xedapen

iragankorrak eskatzen duen gutxieneko antzinatasuna, etxebizitza duin eta egoki bat legez okupatzeko eskubide subjektiboa aseta dagoela ikusteko.

7. Nolanahi ere, bereziki deigarria da Bizkaiko Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritzak kexagileari "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan modu independentean inskribatzeko aurkeztu zizkion eragozpenak; zehazki, dagokion hitzarmen arauemailea aurkeztu beharra.

Testuinguru horretan, 3/2015 Legearen 3.e) artikuluan bizikidetza-unitatea zer den definitzen da:

"Abenduaren 23ko 18/2008 Legeak (Gizarteratzeko eta Diru Sarrerak Bermatzekoa) 9. artikuluan xedatutako era berean definitzen da".

Horrela, bada, 18/2008 Legearen 9. artikuluan agintzen da, gaur egun, besteak beste, honako pertsona edo pertsona-talde hauek hartuko direla bizikidetza-unitatetzat:

*"a) Etxebizitza edo bizitoki batean bakarrik bizi direnak; sailkapen horretatik kanpo geratuko dira, bakarrik bizi arren, ezkontzaren edo antzeko harreman iraunkor baten bidez beste bati lotuta daudenak, non eta ez **dabiltzan banantzeko edo dibortziatzeko izapideak** egiten edo non eta ez den erregelamendu bidez zehaztuko den bestelako salbuespenezko egoerarik gertatzen⁶".*

Bestalde, babes publikoko etxebizitzaren araubide juridikoari eta etxebizitzaren eta lurzorua inguruko finantza-neurriei buruzko martxoaren 4ko 39/2008 Dekretuaren 15. artikuluan hain zuzen ere, ezkontuta edo bikote gisa izena emanda dauden pertsonen sarbidea aipatzen da, babes publikoko etxebizitzak eskuratzeko kontratuen titulartasunari dagokionez. Hala ere, aipatutako xedapenaren 4. zenbakiak arau batzuk aurreikusten ditu etxebizitza bat behin betiko nori esleitzen zaion zehazteko, baldin eta, epai irmorik egon ez arren, bikote-izaerari eusten ez badiote:

"a) Bikoteko bi kideetako bakoitzak banaka betetzen baditu esleipen zehatzerako eskatutako baldintzak, bion artean erabakitako kideari esleituko zaio, eta adostasunik egon ezean, esleipenak ez du ondoriorik izango. Adostasunik ez dagoela pentsatuko da, baldin eta akreditaziorako emandako epea beteta, Administrazioari adostasuna dagoela jakinarazi ez zaionean.

⁶ Enfasia Arartekoarena da.

b) Banandutako bikoteko pertsona batek bakarrik betetzen baditu eskatutako baldintzak, etxebizitza behin betiko esleituko zaio baldintzak betetzen dituen pertsonari”.

Hala eta guztiz ere, kasu honetan paradoxa da kexagileak ezin izan zuela Etxebiden modu autonomoan izena eman bikotearen hausturaren berri eman zuenean dagokion hitzarmen arauemailea aurkeztu ez zuen bitartean; baina erregistroan baja eman zitzaion haren berri izan gabe, bikotekide ohiari etxebizitza bat esleitu zitzaion uanean.

8. Aurretik azaldutakoaren harira, **Arartekoak antzeman du adingabeak ardurapean edo dibortzio-izapideetan dituen izatezko bikote banandu batek zailtasunak dituela “Etxebideko” Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan banaka izena emateko.**

Zehazki, orain arte, sailak dibortzio-epaia edo dagokion hitzarmen arauemailea entregatzea eskatzen du, erregistroko banakako inskripzioa errazteko. Hala ere, bikote-lotura haustea erabakitzen denetik gauzatzen denera arte, sailak banaka izen ematea eragozten duen aldi bat igarotzen da.

Ondorioz, egoera horretan, erregistroan agertzen den errealitatea eta bertan izena eman duten pertsonen benetako etxebizitza-premiak desberdinak dira. Hau da, banatzeko izapideak hasten direnetik behin betiko epaia edo gurasoen eta seme-alaben arteko neurriak lortzen denera arte, egoera disfuntzionalak gerta daitezke, eta gertatzen dira, etxebizitza babestuen eskatzaile gisa batera inskribatzea nahitaezkoa delako, nahiz eta bi pertsonen artean lotura ziurrik ez egon.

Horregatik guztiagatik, Arartekoaren iritziz, sailak aldi baterako banakako inskripzioen egoera iragankorrak erraztu beharko lituzke ezkontza-hausturen edo antzeko hausturen ondoren, lotura desegiteko jarduketak hasi izana behar bezala justifikatzen den kasuetan eta gurasoen eta seme-alaben arteko neurriak ezartzeko epaiak edo ebazpenak behin betiko lortu arte. Horrela, erregistroak kolektibo horren etxebizitza-beharrizan jakinen egiazko emaitza erakutsiko luke.

Bestela, etxebizitza bat "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan izena emanda dagoen eta dibortzio-izapideetan dagoen pertsona bati esleitzeak, egiaztatuta geratu den bezala, arazo larriak eragin diezazkioke jada inolako harremanik ez duen beste pertsonari.

Egoera hori geroz eta gehiago ematen da eta, Arartekoaren iritziz, erregistroan banakako inskripzioa lortzeko banantze- edo dibortzio-epaia nahitaez aurkeztu beharrak ez ditu aintzat hartzen pertsona horien etxebizitza babestuaren beharrak.

Izan ere, ez da ahaztu behar, etxebizitza bat eskuratzeko "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan inskribatu behar denean, kideetako bat onartzeak bertan inskribatutako pertsona guztiei baja ematea dakarrela inplizituki.

Ondorioz, Arartekoak uste du Eusko Jaurlaritzako Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailak egoera iragankor horiek kontuan hartuko dituzten zenbait arau-aurreikuspen artikulatu beharko lituzkeela, banantze- edo dibortzio-izapideak egiten ari den edozein pertsonari modu indibidualean laguntzen dion etxebizitza duin eta egoki bat legez okupatzeko eskubide subjektiboa bermatzen jarraitzeko.

Erakunde honen ustez, adierazitako eta egiaztatutako banantze- edo dibortzio-borondatearekin bat datorren interpretazio bat eginez gero, hasierako izen-ematea egin ahal izango litzateke, epai irmoa eman edo hitzarmen arauemailea judizialki berretsi ondoren baieztatu ahalko litzatekeena.

Horrela, adibidez, interesdunak sinatutako zinpeko aitorten simple bat edo antzeko dokumentu mota bat aurkezteak, bizikidetza-unitate bereizi bat osatzen duela eta araudian ezarritako baldintzak betetzen dituela adierazten duena, aukera emango luke "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan banaka inskribatzeko, eta horrek ez luke eragotziko arazoizko epean banantze-/dibortzio-epai bat edo neurriak ezartzeko ebazpen bat aurkezteko konpromisoa.

Azkenik, arauaren berezitasunarekiko distantziak alde batera utzita, hainbat indarkeria matxistaren biktima izan diren emakumeei zuzentzeagatik, Etxebizitza eta Gizarte Gaietako sailburuaren 2006ko urriaren 4ko aginduak, genero-indarkeriaren biktima izan diren emakumeentzako etxebizitza-arloko ekintza positiboko neurriei buruzkoak, 7.2 artikuluan ezartzen ditu bikotekidea izan denarekin bizikidetza eten dela egiaztatzeko beste bide batzuk:

"a) Ezkontza edo izatezko bikotea osatuz gero, banantze edo dibortzio epaia edo Izatezko Bikoteen Erregistroan baja ematea. Salbuespenez, nahikoa izango da banantze edo dibortzio demanda epaitegi eskudunean aurkeztu izana egiaztatzea. Dagokion lurralde-ordezkaritzak bizikidetza-ziurtagiria aurkezteko eskatu ahal izango du, egokitzen jotzen duenetan.

b) Gainerako interesdunek, hau da, ezkontuta ez daudenek edo izatezko bikotea osatu ez dutenek, bizikidetza eten dutela egiaztatu beharko dute; horretarako, errolda-agiria aurkeztu beharko dute, ekintza positiboaren neurria eskatzen den egunean, eskatzailearekin bizi diren edo erroldatuta dauden pertsonak egiaztatzeko. Gainera, dagokion lurralde-ordezkaritzak bizikidetza-ziurtagiria aurkezteko eskatu ahal izango du, egokitzen jotzen duenetan.

9. Laburbilduz, kexa-espedita hau izapidetzean, Arartekoak egiaztatu du, lehenik eta behin, orduko Eusko Jaurlaritzako Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailak ez zuela pertsonalki jakinarazi sarbide-erregimenaren aldaketa, 2012ko urriaren 15eko Aginduaren lehenengo xedapen iragankorrak eskatzen zuen bezala.

Bigarrenik, Arartekoak egiaztatu du Bizkaiko Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritzak ez ziola kexagileari pertsonalki jakinarazi "Etxebide" Babes Publikoko Etxebizitza Eskatzaileen Erregistroan baja eman izana, nahiz eta alde aurretik banaka inskribatzeko borondatea agertu zuen.

Azkenik, Arartekoaren ustez, Eusko Jaurlaritzako Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailak berariazko neurriak ezarri beharko lituzke banantze- edo dibortzio-izapideetan dauden eta behin betiko ebazpenaren zain dauden pertsonen banakako inskripzioa ahalbidetzeko. Alde horretatik, erakunde honek uste du sailak aldi baterako banakako izen-ematea onar dezakeela, baldin eta interesdunak egiaztatzen badu lotura desegiteko izapideak hasi dituela.

Azaldutako guztiagatik, kontuan hartuta kexagileari kalte egiten diotela etxebizitzarako eskubide subjektiboa aitortua izateko itzaropenean eta babes publikoko etxebizitzak errentamendu-erregimenean esleitzeko balizko prozeduretako parte-hartzean (non errentamendu-erregimeneko etxebizitza-eskatzaile gisa duen inskripzioa erabakigarria baita), Arartekoak uste du arreta handiagoa eskatu ahal izan zitzaiola Eusko Jaurlaritzako Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailari Etxebizitza Eskatzaileen Erregistroko inskripzioan emandako baja jakinarazteari dagokionez.

Hori guztia dela eta, otsailaren 27ko 3/1985 Legeak —erakunde hau sortu eta arautzekoak— 11.b) artikuluan ezarritakoaren arabera, Arartekoak honako iradokizun hau egiten du:

IRADOKIZUNA

Azaldutakoaren arabera, Eusko Jaurlaritzako Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailak berrius dezala kexagileari inskripzioari baja eman zion ebazpena eta, beraz, gainerako baldintzak betetzen baditu, onar dezala errentamendu-araubideko etxebizitzaren eskatzaile gisa duen antzintasuna, 2008ko apirilaren 28tik aurrerako ondorioekin, egiaztatu baita sailak ez zuela pertsonalki jakinarazi ez sarbide-araubidearen aldaketa, ez "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan emandako behin betiko baja.

Era berean, Arartekoak bikote-izaera hautsi ondoren banakako inskripzioak arauz antolatzeko eskatu dio Eusko Jaurlaritzako Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailari. Horretarako, ez da beharrezkoa izango bikotea desegiteko behin betiko erabaki judiziala edo gurasoen eta seme-alaben arteko neurriak aurkeztea, betiere interesdunak behar bezala egiaztatzen badu dagozkion izapideak hasi dituela.

